

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 22224
נספח: לשאלה 5 (קריקטורה)

היסטוריה לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

יש לענות על שאלה אחת מכל פרק.

פרק ראשון	–	הנאציזם, מלחמת העולם השנייה והשואה	–	(50×1)	–	50 נקודות
פרק שני	–	בונים את מדינת ישראל	–	(50×1)	–	50 נקודות
					–	סך הכול 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון או מילון אלקטרוני עברי-לועזי / לועזי-עברי.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (50 נקודות) הנאציזם, מלחמת העולם השנייה והשואה

ענו על אחת מן השאלות 1–4.

1. המשטר הנאצי בגרמניה בשנים 1933–1938

א. הנאצים השתמשו בטרור ובחקיקה (חוקים) כדי לגרום לעם הגרמני לציית להם.

הסבירו טענה זו בעזרת שתי עובדות היסטוריות מן השנים 1933–1934.

(25 נקודות)

ב. הנאצים השתמשו בטרור ובחקיקה (חוקים) כדי לגרום ליהודים לעזוב את גרמניה.

הסבירו טענה זו בעזרת שתי עובדות היסטוריות מן השנים 1935–1938.

(25 נקודות)

2. מדיניות הנאצים כלפי היהודים בפולין (1939–1942)

א. – תארו את היחס של הנאצים כלפי היהודים מייד עם כיבוש פולין (לפני ריכוז היהודים בגטאות). בססו את תשובתכם על שני צעדים.

– הסבירו גורם אחד ליחס זה.

(22 נקודות)

ב. – הציגו את המטרות של הנאצים בהקמת הגטאות.

– הסבירו כיצד רעיון "קידוש החיים" עזר ליהודים להתמודד עם החיים בגטאות.

(28 נקודות)

3. מלחמת העולם השנייה וגורל היהודים

א. הציגו שניים מן המהלכים הצבאיים מפרוץ המלחמה עד סוף שנת 1941, והסבירו כיצד השפיע אחד מן המהלכים האלה

על המדיניות של הנאצים כלפי היהודים בשטחי הכיבוש. (28 נקודות)

ב. – מה הייתה ועידת ואנזה (ינואר 1942)?

– הסבירו כיצד הטוטליות של "הפתרון הסופי" באה לידי ביטוי בוועידה זו. בתשובתכם הביאו שתי דוגמאות.

(22 נקודות)

4. ההתנגדות לנאצים

א. לפניכם קטע מקור מדברים שאמר לאוניד איליץ' בובר, רב־סרן יהודי בצבא ברית המועצות, באפריל 1944.

אני משרת בצבא המולדת מגיל שמונה עשרה... במלחמה בגרמנים אני נלחם מיומה הראשון... נפצתי אך לא נטשתי [עזבתי] את החיילים שלי... הניצחון קרוב. בקרוב נהיה בפתח הבית של האויב. בקרוב נדרוך על אדמות גרמניה, ואז ניישב את [הם ישלמו את] החשבון במלואו, על באבי יאר* בקייב ועל כל אלפי ההתקפות על ערים אחרות ועל הקורבנות שרצחו הגרמנים.

(מעובד על פי במערכה הגדולה – חיילים יהודים בצבאות שנלחמו בגרמניה הנאצית במלחמת העולם השנייה,

משרד החינוך ויד ושם, 2005, עמ' 16)

* מקום שבו רצחו הנאצים בירות כ־33 אלף יהודים.

– הסבירו כיצד באות לידי ביטוי בקטע המקור שתיים מן הסיבות להצטרפות של חיילים יהודים לצבאות בעלות הברית.

– הציגו דרך מאבק נוספת של היהודים בשלטון הנאצי.

(26 נקודות)

ב. הציגו את התנאים לקבלת תואר "חסיד אומות העולם". בחרו באחד מחסידי אומות העולם, כתבו את שמו, ותארו את פועלו.

(24 נקודות)

פרק שני (50 נקודות) בונים את מדינת ישראל

ענו על אחת מן השאלות 5–7.

5. המאבק בבריטים (1945–1947)

- א. מדוע שינתה הנהגת היישוב היהודי בארץ-ישראל את מדיניותה כלפי בריטניה אחרי מלחמת העולם השנייה? הציגו פעולה אחת של הנהגת היישוב המדגימה שינוי זה. (25 נקודות)
- ב. בנספח לשאלה זו מוצגת קריקטורה שצייר לסלי אילינגוורת' ופורסמה בבריטניה בעיתון "דיילי מייל" ב-22 בספטמבר 1947. הסבירו כיצד בא לידי ביטוי בקריקטורה אחד מן הגורמים שהובילו להחלטה של בריטניה להעביר את שאלת ארץ-ישראל לאו"ם. הביאו שתי דוגמאות מן הקריקטורה. (25 נקודות)

6. כ"ט בנובמבר 1947, מלחמת העצמאות

- א. מהי ההחלטה שהתקבלה באו"ם בכ"ט בנובמבר 1947? הציגו את תגובת היישוב היהודי ואת תגובת ערביי ארץ-ישראל על החלטה זו. (25 נקודות)
- ב. מה הייתה המטרה המשותפת של מדינות ערב כאשר תקפו את מדינת ישראל במאי 1948? מדוע הן לא הצליחו להשיג את המטרה הזאת? הביאו שתי סיבות. (25 נקודות)

7. עלייה וקליטה בשנות החמישים והשישים של המאה ה-20

- א. הסבירו שני גורמים לעלייה למדינת ישראל בשנות החמישים והשישים. (25 נקודות)
- ב. – קליטת העלייה הגדולה במדינת ישראל בתקופה זו הייתה הישג מיוחד. נמקו טענה זאת בעזרת שתי עובדות היסטוריות.
- הסבירו קושי אחד שהתעורר בעקבות (בגלל) תהליך קליטת העלייה בתקופה זו. (25 נקודות)

בהצלחה!

נספח לשאלה 5 – קריקטורה

(L. Illingworth, "Daily Mail", 22 September 1947, by T. Benson,
Drawn to the promised land, Halban, 2024, p. 180)